

ASiantuntijalustusunto

19.5.2017

Asia: HE 47/2017 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

<https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/HE+47/2017>

Yleistä

Suomen Yrittäjänaiset kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksiään **hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa.**

Lähtökohtaisesti Suomen Yrittäjänaiset kannattaa valinnanvapauden lisäämistä ja julkisten palveluiden lainsäädännön uudistamista.

Yrittäjänaiset kannattaa erityisesti palvelu- tai asiakaseteleiden laajaa käyttöönottoa, jotta kansalaisten valinnanvapaus turvataan, ja jotta pienet yritykset pääsevät myös mukaan tarjoamaan palvelujaan. Liittomme pitää asiakaslähtöisiä sosiaali- ja terveyspalveluja ja markkinoiden avaamista pk-yrityksille erinomaisina tavoitteina.

Yrittäjänaiset on kuitenkin huolissaan siitä, että maakunnista tulee jatkossa isoja ostajia, jolloin ne voivat helposti keskittää kilpailutuksen isoille valtakunnallisille toimijoille. Siksi on tärkeää, että lainsäädännöllä varmistetaan se, että pienet ja keskisuuret paikalliset yritykset ovat mukana julkisten hankintojen kilpailussa.

Lisäksi kunnissa on käytävä avointa ja selkokieleistä keskustelua hankinnoista ja tiedotettava riittävästi kansalaisten valinnanvapaudesta ja yritysten mahdollisuuksista tarjota palvelujaan. Näissä keskusteluissa tulee olla mukana virkamiesten ja luottamushenkilöiden ohella paikallisia yrittäjiä ja palveluiden käyttäjiä.

Yrittäjänaiesten näkemyksiä lakiuudistukseen:

1. Uudistuksessa tulee riittävän laajasti huomioida pk-yritysten markkinoillepääsyn edellytykset, jotta ei siirrytä julkisesta monopolista yksityiseen monopoliin. Lainsäätäjien tulee myös harkita tarkkaan, toteutuuko kansalaisten valinnanvapaus aidosti kaikkialla Suomessa ja mahdollistavatko esitetyt muutokset aidosti myös pienille ja keskisuurille yrityksille pääsyn uusille markkinoille.
2. Valmistelutyöhön ja vaikutusten arviointiin kannattaa varata riittävästi aikaa, jotta eri puolilla Suomea asuvien kansalaisten ja pk-yritysten näkökulmat huomioidaan. Tämä on tärkeää myös siksi, että massiivinen uudistus tapahtuisi kestävältä pohjalta.
3. Lisäksi kannattaa pohtia, kannattaako järjestää pienyrittämistä edistäviä kokeiluja tai mallintamista, jotta saataisiin ruohonjuuritasolta konkreettista tietoa kansalaisten ja

pk-yritysten kokemuksista. Tämä voi olla hyödyllistä uudistuksen vaikutusten arvioimiseksi ja kestävien ratkaisujen saavuttamiseksi. Kustannus-hyötyanalyysi on tärkeää myös siksi, ettei vain kiireessä rakennettaisi ylhäältä päin sanellen mammuttimaista hallintohimmeliä, johon ei lopulta ollakaan tyytyväisiä.

4. Digitaalisten palveluiden edistäminen on tärkeää, sillä se voi säästää aikaa ja rahaa. Palvelujen kustannuskynnys ei kuitenkaan saa muodostua liian korkeaksi pienille yrityksille. Yritysten tiedottamisesta tulee huolehtia selkokielellä ja tasapuolisesti. Tietopalveluja hankittaessa on huolehdittava, että kilpailutuksista vastaavilla viranomaisilla on riittävä hankintaosaaminen ja ymmärrys hankittavasta teknologiasta. Näin varmistetaan myös hankittavan teknologian nykyaikaisuus, toimintavarmuus ja käyttäjäystävällisyys. Lisäksi on huomioitava, että toimittajat ovat hyvämaineisia. Kansallisesti merkittävissä hankinnoissa on huomioitava myös toimittajan veronmaksuaine.
5. Lainsäädännön tulee varmistaa se, että maakuntien virkamiehillä on ylipäättään kunnollinen sosiaali- terveystalvelujen hankintaosaaminen, jota päivitetään jatkuvasti.
6. Valinnanvapaus ja palvelujen kilpailutus ovat sosiaali- ja terveystalveluiden uudistamisessa erinomaisia lähtökohtia, joilla voidaan saavuttaa uudistukselle asetetut laatu- ja säästötavoitteet. Tarvittaessa lainsäätäjän on kuitenkin uskallettava ottaa ”aikalisä” onnistuneen uudistuksen varmistamiseksi.

Lisätietoja

Seija Estlander, puheenjohtaja, Suomen Yrittäjänaiset, puh. 050 302 8460.
seija.estlander@yrittajanaiset.fi

Marju Silander, toimitusjohtaja, Suomen Yrittäjänaiset puh. 050 409 2561,
marju.silander@yrittajanaiset.fi